

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Кафедра фізичної географії та картографії

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету геології, географії,
рекреації і туризму

Віліна ПЕРЕСАДЬКО

“ 02 ” вересня 2023 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТСЬКЕ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти	<u>другий (магістерський)</u> (шифр, назва спеціальності)
галузь знань	<u>10. Природничі науки</u> (шифр, назва спеціалізації)
спеціальність	<u>106. Географія</u>
освітня програма	<u>Географія рекреації та туризму</u>
спеціалізація	
вид дисципліни	вибіркова
факультет	геології, географії, рекреації і туризму

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету геології, географії, рекреації і туризму

28 серпня 2023 року, протокол № 11

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Байназаров А. М., к. геогр. н., доцент кафедри фізичної географії та картографії

Програму схвалено на засіданні кафедри фізичної географії та картографії

Протокол від 28 серпня 2023 року № 1

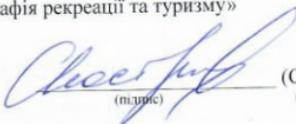
Завідувач кафедри

_____ (підпис)

Юлія ПРАСУЛ

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Географія рекреації та туризму»:

Гарант ОПП «Географія рекреації та туризму»

_____ (підпис)

(Сергій КОСТРІКОВ)
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету геології, географії, рекреації і туризму

Протокол від 28 серпня 2023 року № 7

Заступник голови науково-методичної комісії

_____ (підпис)

Юлія ПРАСУЛ
(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Рекреаційно-туристське природокористування» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки освітньо-професійного рівня **магістр** спеціальності **106 Географія** освітньої програми **Географія рекреації та туризму**

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни: первинне опанування студентами оцінки можливостей використання природних ресурсів для потреб рекреаційної та туристської діяльності.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- дати уявлення про природокористування, раціональне природокористування;
- сформулювати систему уявлень щодо можливостей використання природних ресурсів і умов в рекреаційній діяльності;
- опанувати методи оцінки природних ресурсів.

1.3. Кількість кредитів: 4

1.4. Загальна кількість годин: 120

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
За вибором	
Денна форма навчання	
Рік підготовки	
1-й	
Семестр	
1-й	
Лекції	
24 год.	
Практичні, семінарські заняття	
12 год.	
Лабораторні заняття	
год.	
Самостійна робота	
84 год.	
Індивідуальні завдання	
год.	

1.6. Заплановані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми студенти повинні досягти таких результатів навчання:

знати: поняття природних ресурсів, рекреаційних ресурсів, види природокористування, методи оцінок природних рекреаційних ресурсів;

вміти: давати оцінку природним рекреаційним ресурсам для різних видів рекреаційної діяльності, оцінювати ризики та наслідки здійснення рекреаційної діяльності, можливості використання природних ресурсів для потреб рекреаційної та туристичної діяльності;

отримати професійні навички оцінки природних ресурсів

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК 2. Здатність до наукового аналізу сучасних проблем та особливостей взаємодії природи й суспільства із застосуванням принципів раціонального використання територіальних ресурсів, основ законодавства у сфері природокористування, міського та регіонального розвитку і планування територій для розроблення пропозицій з оптимізації природокористування та забезпечення сталого розвитку регіонів.

СК 7. Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при критичному осмисленні проблем природокористування, геопланування, міського та регіонального розвитку, рекреації та туризму оцінювати можливі ризики, соціально-економічні та екологічні наслідки управлінських рішень у сфері природокористування, міського та регіонального розвитку.

СК 10. Уміння проводити аналіз туристсько-рекреаційного потенціалу територій та давати оцінку туристсько-рекреаційних ресурсів.

СК 11. Здатність використовувати професійно профільовані знання й практичні навички для проведення комплексного географічного аналізу туристсько-рекреаційної діяльності окремих територій.

Програмні результати навчання:

ПР06. Застосовувати сучасні моделі та інформаційні технології для проведення досліджень і розробок у сфері географії, природокористування, міського та регіонального розвитку.

ПР08. Здійснювати дослідження природно- і суспільно-географічних проявів розвитку геосистем у складних і непередбачуваних умовах, прогнозувати їхній розвиток, аналізувати альтернативи, оцінювати ризики та ймовірні наслідки.

ПР14. Аналізувати потенціал територій щодо здійснення туристсько-рекреаційної діяльності.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Природні рекреаційні ресурси

Тема 1. Поняття природокористування. Типи природокористування. Оцінка природних ресурсів і умов.

Тема 2. Рекреаційне і туристичне природокористування. Функціональна модель і основні типи туристичного природокористування. Рекреаційне середовище, як форма функції відпочинку населення.

Тема 3. Природні рекреаційні ресурси та методи їх оцінки. Туристично-рекреаційна оцінка рельєфу, кліматичних умов, гідрографічних об'єктів. Рекреаційне лісокористування. Туристично-рекреаційна оцінка гідрогеологічних об'єктів, рослинних угруповань та об'єктів природно-заповідного фонду.

Тема 4. Рекреаційне природокористування та охорона природи. Взаємодія туризму та навколишнього середовища. Рекреаційні навантаження на природні комплекси та методика їх визначення.

Розділ 2. Об'єкти природно-заповідного фонду як об'єкти рекреації

Тема 5. Об'єкти ПЗФ: класифікація та рекреаційне використання. Об'єкти ПЗФ як найважливіша складова природних рекреаційних ресурсів. Екологічний туризм.

Проблеми рекреаційного використання території природоохоронних об'єктів.

Тема 6. Туристичні діяльність на території об'єктів ПЗФ. Організація рекреаційної діяльності на територіях національних природних парків, регіональних ландшафтних парків та біосферних заповідників.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви модулів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	Усього о	у тому числі				
л		п	лаб	інд	ср	
1	2	3	4	5		7
Розділ 1. Природні рекреаційні ресурси						
Тема 1. Поняття природокористування	4	2	-			2
Тема 2. Рекреаційне і туристичне природокористування	20	4	2			14
Тема 3. Рекреаційні ресурси та методи їх оцінки	54	8	4			42
Тема 4. РП та охорона природи	14	2	2			10
Разом за розділом 1	92	16	8			68
Розділ 2. Об'єкти природно-заповідного фонду як об'єкти рекреації						
Тема 5. Об'єкти ПЗФ: класифікація та рекреаційне використання	14	4	2			8
Тема 6. Туристичні діяльність на території об'єктів ПЗФ	14	4	2			8
Разом за розділом 2	28	8	4			16
Усього годин	120	24	12			84

4. Темі семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Фізико-географічна характеристика району дослідження	2
2	Туристично-рекреаційна оцінка рельєфу та клімату адміністративного району	2
3	Туристично-рекреаційна оцінка гідрографічних та бальнеологічних об'єктів адміністративного району	2
4	Туристично-рекреаційна оцінка лісових ресурсів адміністративного району	2
5	Туристично-рекреаційна оцінка природоохоронних об'єктів адміністративного району	2
6	Туристично-рекреаційна оцінка природних ресурсів і умов адміністративного району для потреб різних видів рекреаційної діяльності	2
Разом		12

5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Скласти схему видів природокористування	2
2	Описати рекреаційне і туристичне природокористування, виділивши їх спільні риси і відмінності	5
3	Проаналізувати методи оцінки рекреаційних ресурсів	5
4	Вивчити та порівняти методики визначення рекреаційного навантаження на природні комплекси.	10
5	Провести порівняльну туристично-рекреаційну оцінку рельєфу 2-х територій (за самостійним вибором).	10
6	Провести порівняльну туристично-рекреаційну оцінку кліматичних умов 2-х територій (за самостійним вибором).	10
7	Провести порівняльну туристично-рекреаційну оцінку гідрографічних об'єктів 2-х територій (за самостійним вибором).	10
8	Провести порівняльну туристично-рекреаційну оцінку лісових ресурсів 2-х територій (за самостійним вибором).	10
9	Провести порівняльну туристично-рекреаційну оцінку бальнеологічних ресурсів 2-х територій (за самостійним вибором).	10
10	Скласти таблицю основних видів ПЗФ, в якій зазначити дозволені види туристичної діяльності	6
11	Розробити план заходів туристичного спрямування на території об'єктів ПЗФ	6
Разом		84

6. Індивідуальні завдання

Не передбачено

7. Методи навчання

До основних методів навчання належать: лекції (з презентаціями), практичні роботи, самостійна робота студентів згідно з програмою курсу, контрольні роботи для студентів.

Відповідно до концепції змішаного навчання в Каразінському університеті, лекції проводяться виключно у онлайн режимі із застосуванням платформ для відеоконференцій: Zoom, Google Meet

8. Методи контролю

Передбачені методи контролю: теоретичний захист практичних робіт, проміжні контролю теоретичного матеріалу (опитування кожної лекції), участь у дискусіях під час лекційних та лабораторних занять, ведення конспекту окремих тем.

Підсумковий залік передбачає письмову відповідь на поставлені запитання.

9. Схема нарахування балів

Поточний контроль та самостійна робота						Підсумкова контрольна робота	Сума
Розділ 1			Розділ 2				
T1	T2	T3	T4	T5	T6		
5	10	10	15	10	10	40	100

T1, T2 ... T9 – теми розділів.

Критерії оцінювання практичних робіт

Назва роботи	Оцінювання					
	Усього балів	Оцінка (в балах)	Відвідування занять	Точність розрахунків	Аналіз	Захист
Розділ 1. Природні рекреаційні ресурси						
Фізико-географічна характеристика району дослідження	5	5	0,25	без помилок 2	без помилок 2	0,75
		4	0,25	незначні помилки 1,5	незначні помилки 1,5	0,75
		3	0,25	значні помилки 1	значні помилки 1	0,75
Туристично-рекреаційна оцінка рельєфу та клімату адміністративного району	15	15	0,75	без помилок 6	без помилок 6	2,25
		12	0,75	незначні помилки 4,5	незначні помилки 4,5	2,25
		9	0,75	значні помилки 3	значні помилки 3	2,25
Туристично-рекреаційна оцінка гідрографічних та бальнеологічних об'єктів адміністративного району	10	10	0,5	без помилок 4	без помилок 4	1,5
		8	0,5	незначні помилки 3	незначні помилки 3	1,5
		6	0,5	значні помилки 2	значні помилки 2	1,5
Туристично-рекреаційна оцінка лісових ресурсів адміністративного району	5	5	0,25	без помилок 2	без помилок 2	0,75
		4	0,25	незначні помилки 1,5	незначні помилки 1,5	0,75
		3	0,25	значні помилки 1	значні помилки 1	0,75
Усього за розділом 1	35					
Розділ 2. Об'єкти природно-заповідного фонду як об'єкти рекреації						
Туристично-рекреаційна оцінка природоохоронних об'єктів адміністративного району	10	10	0,5	без помилок 4	без помилок 4	1,5
		8	0,5	незначні помилки 3	незначні помилки 3	1,5
		6	0,5	значні помилки 2	значні помилки 2	1,5
Туристично-рекреаційна оцінка природних ресурсів і умов адміністративного району для потреб різних видів рекреаційної діяльності	15	15	0,75	без помилок 6	без помилок 6	2,25
		12	0,75	незначні помилки 4,5	незначні помилки 4,5	2,25
		9	0,75	значні помилки 3	значні помилки 3	2,25
Усього за розділом 2	25					

Разом за практичні роботи	60
---------------------------	----

До підсумкового семестрового контролю (заліку) допускаються студенти, які виконали всі практичні роботи, передбачені навчальною програмою та набрали мінімум 20 балів.

Критерії оцінювання під час підсумкового семестрового контролю (заліку) – 40 балів

Залікова робота представлена у вигляді 4-х питань, які передбачають відкриту відповідь. Максимальний бал за кожне питання – 10 балів.

Якість відкритої відповіді на кожне з 4-х запитань	Бали
Відповідь відсутня або дана не за темою питання	4 та менше
У відповіді наведено загальну інформацію, часткові конкретні дані, які не показують системне володіння матеріалом, студент орієнтується у завданні частково (фрагментарно)	5-6
У відповіді наведено переважно конкретні дані з загальними прикладами і частковими коментарями, студент орієнтується у завданні впевнено, має переважно добре сформовану компетентність	7-8
У відповіді наведено вичерпні дані з загальними і частковими прикладами і коментарями стосовно вирішення практичних задач, студент орієнтується у завданні вільно, здатен приймати вірні рішення і має повністю сформовану компетентність	9-10

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка для заліку
50 – 100	зараховано
1-49	не зараховано

10. Рекомендована література

Основна література

1. Явкін В.Г. Проблеми географії та менеджменту туризму. Явкін В.Г., Руденко В.П., Король О.Д. та ін. – Чернівці: Рута, 2006. – 260с.
2. Стафійчук В. Рекреалогія. Навч. посібник. – Львів: Знання, 2005. – 259 с.
3. Петранівський В.Л., Рутинський М.Й. Туристичне краєзнавство. Навч. посібник. – Львів: Знання, 2006. – 168 с.
4. Форменко Н.В. Рекреаційні ресурси та курортологія К.: Центр навчальної літератури, 2007. - 312 с.
5. Рожко І.М. Рекреаційна оцінка гірських природно-територіальних комплексів для потреб туризму (на прикладі Українських Карпат): Автореф.дис... канд.геогр.наук: 11.00.11 / Львівський національний університет імені Івана Франка. Львів, 2000.– 17 с.

6. Покоłodна М.Н., Телюра Н.О. та ін.. Екологічне право в малюнках і схемах для всіх. – Х.: Вид. „Константа”, 2002. – 46 с.